

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Jany Černochové, Petra Fialy, Zbyňka Stanjury a dalších na vydání
zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk č. 425)**

Vláda na své schůzi dne 1. dubna 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda se sice obecně s cílem navrhované právní úpravy ztotožňuje, avšak zároveň je nucena konstatovat, že poslanecký návrh zákona představuje toliko politický závazek, neboť nikterak negarantuje, že výdaje na obranu v konečném důsledku budou v souladu s doporučením přijatým na summitu NATO ve Walesu v roce 2014, aby výdaje na zajišťování obrany státu dosahovaly výše minimálně 2 % hrubého domácího produktu na obranné výdaje do roku 2024. I po případném přijetí navrhované úpravy by vždy totiž záleželo zejména na rozhodnutí Poslanecké sněmovny, zda návrh rozpočtu na následující rok přijme v souladu s navrhovaným ustanovením či nikoli. Pokud tedy na straně vlády a Poslanecké sněmovny bude politická vůle pokračovat v nastoleném trendu růstu výdajů na obranu, disponuje vláda a Poslanecká sněmovna již nyní všemi příslušnými nástroji na prosazení výše uvedeného doporučení. V tomto kontextu se jeví přijetí předloženého návrhu novely zákona o zajišťování obrany České republiky jako nadbytečné, neboť nemusí přinášet a velmi pravděpodobně by ani nepřinesl reálnou přidanou hodnotu.
2. Vláda dále považuje za potřebné upozornit, že návrh na zavedení nového hodnotícího mechanismu doplněného vydáváním dalších pokynů pro směřování ozbrojených sil České republiky je nadbytečným navyšováním administrativní zátěže nejen pro ni, ale i pro ostatní organizační složky státu, jejichž působnost má vazbu na zajišťování obrany České republiky. Navrhovaná právní úprava navíc nepředstavuje žádnou přidanou

hodnotu, neboť podle platné úpravy zákona o zajišťování obrany České republiky vláda již v současné době rozhoduje o základních směrech výstavby, přípravy a použití ozbrojených sil a o zajištění obrany státu, a to v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. f) zákona o zajišťování obrany České republiky. Vláda dále již podle platné úpravy také vyhodnocuje úroveň připravenosti státu k zajišťování jeho obrany a v souvislosti s tím předkládá prezidentu republiky a komorám Parlamentu zprávu o zjištěných skutečnostech a navržených opatřeních k posílení obranyschopnosti státu, a činí tak pravidelně ve Zprávě o zajišťování obrany zpracovávané v působnosti Ministerstva obrany podle § 5 odst. 1 písm. b) a § 5 odst. 3 citovaného zákona.

3. Podle názoru vlády by se navrhované další hodnotící mechanismy doplněné vydáváním dalších pokynů pro směřování ozbrojených sil České republiky mohly též dostat do konfliktu s již existujícími strategickými, koncepčními a plánovacími, pravidelně aktualizovanými dokumenty, jakými jsou například Bezpečnostní strategie, Obranná strategie, Dlouhodobý výhled pro obranu, Koncepce výstavby Armády České republiky, Koncepce mobilizace ozbrojených sil, Koncepce přípravy občanů k obraně státu, s vládou schvalovanými strukturami Armády České republiky a počty vojáků ozbrojených sil, systemizací služebních míst a Střednědobým plánem činnosti a rozvoje rezortu Ministerstva obrany.
4. Předkladateli navrhované věcné řešení, aby výše výdajů k financování obranných potřeb státu byla odvozena ve vazbě na hrubý domácí produkt a stanovena zákonem, vláda nepovažuje za vhodné. Podle jejího názoru by přijetí navrhované právní úpravy vedlo ke vzniku nového mandatorního výdaje. Svou podstatou tento návrh nepřipadně omezuje moc výkonnou v tom smyslu, že přináší konkrétní restrikce pro fiskální politiku vlády. Bezesporu i jiné rozpočtové kapitoly by dokázaly zdůvodnit, proč je třeba určit a fixovat jejich rozpočtový výhled na delší období. Postupně by tak mohlo docházet k dalšímu snižování „manévrovacího prostoru“ vlády v rámci veřejných financí, resp. státního rozpočtu. Uzákoněním navrhované povinnosti vyčleňovat do budoucna velký objem rozpočtových prostředků ve prospěch jedné kapitoly, tedy de facto na úkor ostatních kapitol, vláda ztrácí schopnost operativně reagovat na neočekávané a nepředvídatelné události jako jsou významné změny ekonomické situace (zejm. ekonomické krize či recese) nebo velké přírodní katastrofy apod. Vláda navíc poukazuje na skutečnost, že i bez výslovné zákonné úpravy vykazuje výdajová strana kapitoly 307 – Ministerstvo obrany meziroční nárůst.
5. Vláda dále konstatuje, že v souvislosti s předloženým návrhem zákona by bylo nezbytné podrobně vyhodnotit dopady jeho přijetí, neboť lze předpokládat, že v případě zvyšování

výdajů státního rozpočtu na financování obranných potřeb státu a mezinárodních závazků tempem navrženým v předkládaném materiálu dojde vedle postupně se zvyšujících investičních a ostatních běžných výdajů rovněž k proporcionalnímu růstu osobních mandatorních výdajů, a to maximálně do 50 % objemu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany. Vedle rozpočtového krytí valorizace osobních mandatorních výdajů v návaznosti na každoroční rozhodnutí vlády by jejich růst byl nezbytný vzhledem k výraznému nárůstu objemu zajišťovaných činností např. v oblasti veřejných zakázek, péče a užívání nakoupené vojenské techniky a vojenské výzbroje nebo vytvoření související nemovité infrastruktury.

6. Vláda též nesouhlasí s argumentem obsaženým v důvodové zprávě, že zákon o zajišťování obrany České republiky neposkytuje rámec pro plánování mnohaletých akvizičních procesů. Kapitola 307 – Ministerstvo obrany aktivně využívá programového financování upraveného v § 12 uvedeného zákona, v jehož rámci jsou schvalovány výdajové programy zastřešující akviziční procesy kapitoly. Programové financování je tak cílově orientovaným rozpočtovým nástrojem, který je využíván k přípravě, realizaci a vyhodnocení akcí. V současné době již Ministerstvo obrany disponuje dlouhodobými strategickými programy na výstavbu a přezbrojení jednotlivých druhů sil schválených na úrovni vlády.
7. Dále vláda upozorňuje, že nelze souhlasit s konstatací, že zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je jediným určujícím předpisem pro obranné výdaje České republiky, uvedenou v textu druhého odstavce bodu 2 obecné části důvodové zprávy k předloženému návrhu, neboť rozpočtová pravidla upravují pouze základní principy sestavování státního rozpočtu České republiky a tvorby dalších rozpočtových dokumentů, ale konkrétní výdaje hrazené ze státního rozpočtu na obranu České republiky jsou vždy obsaženy v zákoně o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok.
8. Závěrem vláda připomíná, že text poslaneckého návrhu zákona je obsahově téměř shodný s návrhem zákona předloženým vládě k posouzení na konci roku 2017, s nímž tehdy vláda také vyslovila nesouhlas.